

ACC. N:R M. 15823:1-4.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Maj Svahn, Vislanda*
Härad: *Albo* Berättare: *Eva Simonsson, Blädinge*
Socken: *Blädinge* Berättarens yrke:
Uppteckningsår: *1936* Född år *1862* i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Julse der. s. 1-4.

Skriv endast på denna sida.

1.

Julförberedelser före i tiden.Stadsm. m.
Allbo hd.

Kronoberg län

Låt oss tänka oss många år tillbaka i tiden, och att vi äro med om julstöket i våra morföräldrars eller farföräldrars hem! Vi skola hjälpa till med allt, som skall göras.

Om rengöringen är nog inte så mycket att nämna. Klanske de hade litet mera att göra då, ty det fanns ju inte korkmattor. Golven skulle stivas mycket noga, nya tras-mattor skulle på, rena gardiner hängas upp. Sedan skulle granvis hackas och strös på golven.

Bakningen var mycket viktig. Limpor, vörtbröd och hämmjölkesbröd skulle bakas i stora ugnen, som de sade. Likaså bullar, skorpar, saffransbröd, pepparkakor och många andra kakor. Sedan skulle barnen ha s. k. julhög, bestående av små kakor av alla slag, vilka barnen emottog med stor förtjusning.

Det var också vanligt, att de själva bryggde sitt öl.

2. Ett stort byggverk framsattes. I botten lades några halmvippor. Sedan nedlades malt, kokande vatten hälldes på, tappades ur och östes över upprejade gånger. Därefter kokades rörten och fick kallna. Sedan ilades jäst. Efter ett par dagar var julölet färdigt.

I den s. k. storstugan skulle det göras så festligt som möjligt. Först skulle taket klädas med en vit duk. I mitten på taket hängdes en granviskuans med sex hemstöpda ljus. I varje hörn på taket skulle hängas röda äpplen. På väggarna upphängdes bonader, på vilka Trätsaren och Läjungarna voro avbildade.

Julbordet var inte det minst festliga. Först skulle en stor vitduk läggas på bordet, sedan skulle de många olika rätterna framsättas. Det var luffisk, skinka, fläsk, korv, sylta m. m. Julgröten skulle ju också vara med efter gammal sed. Man skulle alltid doppa i grytan på julaftonen. På borden och i jultgranen buunno hemstöpda ljus. På den ena kortsidan av bordet hade husfadern sin bestämda plats, vilken

3. kallas högsätet

Man fick inte lov att taga bort maten eller släcka ljusen på bordet eller i qvarnen på krällen, ty man väntade att tomten skulle komma in på natten för att äta.

När man redan hade ätit, gick man till kaffebordet och drack kaffe. Därpå läste husfadern julevangeliet. Alla sutto tysta och hörde på. Sedan stämde alla in och sjöng en julpsalm.

När julklapparna varo utdelade, gick man till sängs för att nästa dag stiga upp och gå till julottan, vilken alltid började klockan 4 på morgonen. Man hade då en liten lykta för att lysa sig fram. Om det var särskilt högtidligt, gick man med fjärbloss. När man kom fram till kyrkan, kunde man på vägen se långa stög av människor, som kommo marscherande till kyrkan med fjärbloss, vilket verkligen såg högtidligt ut.

15823:4.

4. Meddelat av Eva Simonsson Blådinge m. född 1862

Wislanda, Tallebo, den 3 jan. 1936

Maj Svahn

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet